

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/13/2019
Identifikačné číslo spisu:	4114010935
Dátum vydania rozhodnutia:	06.11.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:4114010935.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského, na neverejnom zasadnutí konanom 6. novembra 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Ing. W. U., pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák., o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. septembra 2018, sp. zn. 1To/67/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Ing. W. U. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Nitra trestným rozkazom z 9. septembra 2015, sp. zn. 1T/86/2014 (ďalej len „trestný rozkaz“), uznal obvineného za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák. Za to mu okresný súd podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., s prihliadnutím na § 353 ods. 2 Tr. por., pri zistení poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. j), písm. l), písm. n) Tr. zák., pri nezistení žiadnej priťažujúcej okolnosti, s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., uložil trest odňatia slobody vo výmere 1 roka, výkon ktorého podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Tr. zák. podmiennečne odložil s určením skúšobnej doby v trvaní 2 rokov. Okresný súd týmto trestným rozkazom zároveň podľa § 354 ods. 1 písm. f) Tr. por. a § 288 ods. 1 Tr. por. odkázal poškodenú Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, a. s., s jej nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

V dôsledku riadne a včas podaného odporu obvineným, došlo v posudzovanej veci postupom podľa § 355 ods. 3, ods. 10 Tr. por. k zrušeniu označeného trestného rozkazu.

Po následnom vykonaní hlavného pojednávania, Okresný súd Nitra rozsudkom z 20. marca 2018, sp. zn. 1T/86/2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), uznal obvineného za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., pričom mu podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., s prihliadnutím na existenciu poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. j), písm. n) Tr. zák. a absenciu priťažujúcich okolností podľa § 37 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., uložil trest odňatia slobody vo výmere 1 roka, výkon ktorého podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. podmiennečne odložil s určením

skúšobnej doby v trvaní 2 rokov podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. Okrem toho okresný súd podľa § 288 ods. 1 Tr. por. odkázal poškodenú Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, a.s., na civilný proces.

Proti rozsudku okresného súdu zahlásil prokurátor odvolanie v celom rozsahu v neprospech obvineného ihneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní. V zákonnej lehote napadol odvolaním výrok o vine a treste tohto rozhodnutia aj obvinený.

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 25. septembra 2018, sp. zn. 1To/67/2018 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), po vykonaní dokazovania na verejnom zasadnutí a korekcie skutkových zistení okresného súdu, podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Tr. por. zrušil rozsudok okresného súdu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvineného za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

dňa 19. februára 2014 o 20.53 hodine viedol v Nitre, po Štúrovej ulici v smere od mestskej časti Kynek do centra mesta, osobné motorové vozidlo značky Honda FR-V, evidenčné číslo NR XXX GV, rýchlosťou najmenej 49 km/h, pričom pred Obchodným domom Merkury Market nesledoval situáciu v cestnej premávke pred vozidlom a nedal prednosť chodcovi - poškodenému K. K., ktorý prechádzal cez vozovku cez priechod pre chodcov zľava doprava v smere jazdy obžalovaného a tohto zrazil pravou prednou časťou vozidla, v dôsledku čoho poškodený K. K. utrpel úrazovo-krvavý šok pri združenom poranení viacerých orgánov, a to roztrhnutie a pomliaždenie väzov záhlavovo krčného spojenia, zakrvácanie pod obaly mozgu a do komôr mozgu, početné zlomeniny rebier obojstranne, roztrhnutie pravých pľúc, roztrhnutie pravého laloka pečene, rozsiahle pomliaždenia zápobrušia, zlomeninu bedrovokrížového spojenia vpravo, zlomeniny dvoch hrudných stavcov a roztrhnutie úponu čreva, na následky ktorých zomrel dňa 19. februára 2014 o 22.15 hodine, čím ako vodič motorového vozidla porušil ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c), písm. f) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke.

Obvinenému bol za to krajským súdom podľa § 149 ods. 2 Tr. zák., pri nezistení poľahčujúcich ani priťažujúcich okolností, s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák., uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov, výkon ktorého súd podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. podmienene odložil s určením skúšobnej doby v trvaní 2 rokov podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. Krajský súd okrem toho podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložil obvinenému trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 4 rokov a zároveň podľa § 288 ods. 1 Tr. por. odkázal poškodenú Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, a. s., s jej nárokom na náhradu škody na civilný proces. V zmysle § 319 Tr. por. krajský súd posledným zo svojich výrokov zamietol odvolanie obvineného ako nedôvodné.

Obvinený nestotožňujúc sa s rozsudkom krajského súdu, využil svoje oprávnenie v zmysle § 369 ods. 2 písm. b) Tr. por., keď toto rozhodnutie napadol dovolaním pre dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por.

K porušeniu práva na obhajobu malo podľa obvineného v tejto veci dôjsť tým, že trest zákazu činnosti mu bol uložený až rozsudkom krajského súdu, pričom nie je zrejmé, či pri ukladaní tohto trestu boli zohľadnené osobné a majetkové pomery obvineného, protiprávnosť jeho konania a jeho následky, keďže krajský súd sa v odôvodnení svojho rozsudku týmito skutočnosťami vôbec nezaoberal. Uložením tohto trestu až v odvolacom konaní bola navyše obvinenému odňatá možnosť vyjadriť sa k skutočnostiam relevantným pre jeho uloženie.

Obvinený za porušenie jeho práva na obhajobu označil i ten fakt, že okresný súd neakceptoval závery znaleckého posudku č. 25/2014, MUDr. Rastislava Vídu. Obvinený očakával, že tento nedostatok napraví aspoň odvolací súd, no nestalo sa tak. Ak odvolací súd chcel zotrvať na postoji okresného súdu k tejto otázke, potom mu mal dať zrozumiteľnú odpoveď, prečo tak urobil. Prítom jediný, kto vie posúdiť optickú reakciu a kontrast, je práve očný lekár - znalec z odvetvia oftalmológie, MUDr. Rastislav Vída a nie znalec z odboru dopravy, ktorý vychádza len z tabuľkových hodnôt, ktoré nemusia byť správne.

Uloženie trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere štyroch rokov, nad rámec obžalobného návrhu prokurátora, je podľa obvineného porušením zásady predvídateľnosti súdneho rozhodnutia. Prokurátor navyše nepodal odpor voči pôvodne vydanému trestnému rozkazu, ale až v záverečnej reči na hlavnom pojednávaní navrhol uložiť trest zákazu činnosti. Výrok o vine a výrok o treste bol prokurátorom napadnutý až po vydaní rozsudku okresným súdom. Pritom podľa slov obvineného, prokurátor svoje odôvodnenie neoprel o žiadne nové skutočnosti. Či už na súde prvého stupňa alebo pred odvolacím súdom, totiž neboli predložené žiadne nové dôkazy. Zásadne odlišné nazeranie na rovnaké dôkazy je preto podľa obvineného potrebné vyhodnotiť ako nepredvídateľné.

Porušenie zákazu reformationis in peius obvinený odvíja od sprísnenia trestu v odvolacom konaní. Odvolací súd sa podľa obvineného bez relevantného dôvodu odchýlil od prvostupňového rozhodnutia, keď podstatným spôsobom korigoval jeho skutkové zistenia tým, že poškodený riadne predchádzal cez vozovku cez priechod pre chodcov. Predmetná skutočnosť pritom podľa obvineného nebola jednoznačne preukázaná. Vychádzajúc z odlišných skutkových záverov, tak odvolací súd konštatoval závažnejší spôsob konania - porušením dôležitej povinnosti v zmysle § 138 písm. h) Tr. zák. Krajský súd zároveň u obvineného nezistil žiadnu poľahčujúcu okolnosť a uložil mu v porovnaní s okresným súdom prísnejší trest. Na rozdiel od okresného súdu, odvolací súd dospel k záveru, že jedinou príčinou dopravnej nehody v tejto veci bolo konanie vodiča. Obvinený vytkol krajskému súdu, že neprihliadol na výsledky znaleckého skúmania. Na tomto mieste obvinený zároveň opätovne poukázal na skutočnosť, že hlavné pojednávanie sa v tejto veci konalo výlučne na základe ním podaného odporu.

Obvinený rozhodnutiu krajského súdu vytkol aj ustálenie absencie poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Je toho názoru, že nakoľko sa riadne zúčastňoval všetkých úkonov trestného konania, nevyužil právo nevypovedať, predkladal dôkazy, súd mu mal priznať poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák. Naproti tomu šiel odvolací súd nad rámec odvolania prokurátora, keď vychádzajúc výlučne zo zahladených priestupkov v evidenčnej karte vodiča, s ktorými bol oboznámený už prvostupňový súd, konštatoval, že spôsob jeho života nemožno označiť za riadny. Krajský súd pritom nezobral na zreteľ, že obvinený doposiaľ nebol súdne trestaný, riadne si plní pracovné a ďalšie občianske povinnosti, je dobrovoľným darcom krvi, ide o osobu s pevnými a zmysluplnými sociálnymi väzbami, zdravým rodinným zázemím, s vysokoškolským vzdelaním a nadpriemerným intelektom. Obvinený je otcom dvoch maloletých detí a toho času opätovne vykonáva osobnú asistenciu občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím.

K porušeniu zásady ne bis in idem malo podľa obvineného dôjsť tým, že odvolací súd svoje rozhodnutie založil výlučne na evidenčnej karte vodiča, ktorá bola jediným dôkazom vykonaným pred týmto súdom. Obvinený teda zastáva názor, že v danom prípade ide o duplicitné trestanie za skutky, o ktorých už bolo rozhodnuté v blokovom konaní.

V ďalšej časti dovolania obvinený uviedol, že rozsudkom krajského súdu, ako aj v konaní mu predchádzajúcom, došlo k nesprávnemu právnomu vyhodnoteniu zisteného skutkového stavu veci. O vine totiž bolo rozhodnuté len na základe dôkazov vykonaných v jeho neprospech, pričom dôkazy preukazujúce jeho nevinu ostali bez povšimnutia. Obvinený nepopiera, že svojím vozidlom narazil do chodca, ktorý prechádzal cez vozovku, avšak odmieta, že ho mohol a mal vidieť. Predmetnú úvahu obvinený doplnil tým, že sa riadne venoval vedeniu motorového vozidla, išiel povolenou a primeranou rýchlosťou (49 km/h) a aj napriek tomu chodca nevidel. Po náraze navyše zastal a bežal zranenému poskytnúť prvú pomoc a privolať záchrannú službu. Oproti tomu poškodený bol v čase zrážky pod výrazným vplyvom alkoholu (1,97 promile) a bez reflexných prvkov na tmavom oblečení. Tieto skutočnosti sa však podľa odvolacieho súdu žiadnym spôsobom nepodpísali na dopravnej nehode. V tomto kontexte obvinený poukázal na výsledky znaleckého skúmania, v zmysle ktorého uvedená koncentrácia alkoholu v krvi spôsobuje značné poruchy motorických, psychických i zmyslových funkcií organizmu, a teda že nesprávny pohyb chodca cez vozovku bol tým prvkom nehodového deja, ktorý vyvolal kolíziu situáciu. Obvinený zároveň uviedol, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by čo i len z nedbanlivosti naplnil jeden zo základných znakov skutkovej podstaty trestného činu, a to porušenie dôležitej povinnosti. Poškodený však podľa obvineného nepochybne porušil ustanovenia § 53

ods. 2 a § 3 ods. 2 písm. a) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, keďže nevenoval pozornosť situácii na ceste. Za týchto pomerov je podľa obvineného možné prijať záver, že správne reagoval na ním nespôsobenú dopravnú situáciu. Dodal, že aj keby nehodu spoluzavinil nesprávnou reakciou, nemožno jeho konanie posudzovať ako porušenie dôležitej povinnosti. S ohľadom na výsledky znaleckého dokazovania však zostáva nezodpovedanou otázkou, či vôbec mal možnosť dostatočne zavčasu reagovať, resp. či toto môžeme po vodičovi za daných okolností spravodlivo požadovať.

Obvinený preto Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) navrhol, aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok krajského súdu a tomuto prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 28. decembra 2018, ktorým vyjadril svoj názor o absencii oboch deklarovaných dovolacích dôvodov.

Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. prokurátor uviedol, že obvinený mal počas celého konania možnosť vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam prípadu, vrátane navrhovania dôkazov. Krajský súd sa podľa mienky prokurátora vysporiadal s dôkaznou situáciou, pričom riadne vysvetlil, prečo nepovažoval obranu obvineného za opodstatnenú a akými úvahami sa riadil pri ukladaní trestu. Za nedôvodnú označil prokurátor argumentáciu týkajúcu sa nepredvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ktorú obvinený odvodzuje z toho, že prokurátor proti pôvodne vydanému trestnému rozkazu nepodal odpor, nakoľko aj z ďalšieho dokazovania na hlavnom pojednávaní vyplynul záver o potrebe právneho posúdenia skutku podľa druhého odseku § 149 Tr. zák. V posudzovanej veci podľa prokurátora nemožno hovoriť ani o porušení zákazu reformatio in peius, keďže k zrušeniu prvostupňového rozhodnutia došlo na základe odvolania prokurátora v neprospech obvineného. Tvrdenie ohľadom dvojitého pričítania priestupkových záznamov označil prokurátor za absurdné, nakoľko z hľadiska zásad trestania sa vždy posudzuje aj osoba obvineného a jej predchádzajúci život. Prokurátor na margo ostatných námietok obvineného uviedol, že ich nemožno účinne podraďovať pod dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., a to pre ich skutkovú povahu, keďže smerujú čo do správnosti skutkových zistení a hodnotenia dôkaznej situácie.

V súlade s vyjadreným názorom, prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra navrhol odmietnuť dovolanie obvineného ako nedôvodné podľa § 382 písm. c) Tr. por.

Na dovolanie obvineného reagovala samostatným podaním doručeným okresnému súdu dňa 7. januára 2019 aj poškodená R. K.. Poukazujúc na skutkové zistenia vo veci ako aj na judikatúru najvyššieho súdu, je toho názoru, že otázka viny a trestu bola konajúcimi súdmi správne ustálená, a preto podľa jej názoru v danom prípade nemožno uvažovať o naplnení uplatnených dovolacích dôvodov. Poškodená v závere podania navrhla odmietnuť dovolanie obvineného postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por.

Najvyšší súd ako súd dovolací podľa § 377 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie obvineného a nezistil žiaden formálny dôvod, pre ktorý by ho bolo nevyhnutné odmietnuť v zmysle § 382 písm. a), písm. b) alebo písm. d) až písm. f) Tr. por. Na strane druhej však najvyšší súd dospel k zrejmému záveru, že v predložennom dovolaní absentujú dôvody uvedené v § 371 ods. 1 Tr. por., a preto ho postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. ako nedôvodné odmietol.

Za žiaduce považuje najvyšší súd dovolateľovi na úvod uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania v zmysle § 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por. sa netýka formálno-právneho uplatnenia niektorého (či viacerých) z dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 až ods. 3 Tr. por., ale vecných chýb, ktoré dovolateľ vo svojom podaní namietol (viď R 120/2012). V súlade s uvedeným tak zodpovednosť za kvalitu podaného dovolania znáša výlučne dovolateľ, ktorý svojim podaním určuje mantinely prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu. To znamená, že najvyšší súd nebude preberať jeho aktivitu a iniciatívne zisťovať ďalšie (v dovolaní neuvedené) chyby napadnutého rozhodnutia, alebo aj jemu predchádzajúceho konania, ktoré by zodpovedali niektorému z prípustných dovolacích dôvodov

taxatívne uvedených v § 371 Tr. por.

Dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Z citovaného ustanovenia možno vyvodiť, že pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu nestačí akékoľvek porušenie práva obvineného na obhajobu, ale len také, ktoré svojou intenzitou dosahuje zásadnú úroveň. Tým sa má na mysli predovšetkým porušenie práva na povinnú obhajobu v zmysle § 37 Tr. por. Výnimočne môže k naplneniu rozoberaného dovolacieho dôvodu dôjsť aj v dôsledku pochybenia orgánov činných v trestnom konaní alebo súdov, spočívajúcim v odňatí alebo znemožnení riadneho uplatnenia procesných práv obvineného.

Obvinený naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. odvodzuje z celého radu samostatných vecných námietok, ku ktorým sa najvyšší súd vyjadrí v jednotlivých obsahových celkoch.

Porušenie zákazu reformatio in peius (zmeny k horšiemu) a princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia obvinený odvíja od spoločnej okolnosti, že k zmene právnej kvalifikácie stíhaného skutku a k uloženiu prísnejšieho trestu v jeho prípade došlo až po tom, čo podaním odporu sám inicioval riadne kontradiktórne konanie. Obvinený tým v podstate tvrdí, že konajúce súdy za danej situácie, po vykonaní hlavného pojednávania, resp. verejného zasadnutia, nesmeli rozhodnúť v jeho neprospech.

V tomto ohľade je potrebné poukázať na znenie ustanovenia § 355 ods. 3 Tr. por., vetu za bodkočiarkou, podľa ktorej pri prejednávaní vecí na hlavnom pojednávaní (po riadnom podaní odporu) nie je samosudca viazaný právnu kvalifikáciou ani druhom a výmerou trestu obsiahnutými v trestnom rozkaze.

Špecifickosti odporu, ako jedného z opravných prostriedkov, zodpovedá i naposledy citované ustanovenie Trestného poriadku, z ktorého vyplýva zákonná výnimka z inak všeobecného uplatňovania zákazu reformatio in peius, upraveného pri sťažnosti v § 195 ods. 1 Tr. por., pri odvolaní v § 322 ods. 3, § 327 ods. 2 Tr. por., pri dovolaní v § 391 ods. 2 Tr. por. a pri obnove konania v § 405 písm. b) Tr. por. V praktickej rovine to znamená, že súd podľa teraz platného a účinného Trestného poriadku môže po vykonaní kontradiktórneho hlavného pojednávania svojim odsudzujúcim rozsudkom uznať obvineného za vinného z ťažšieho trestného činu, alebo mu môže uložiť prísnejší trest aj vtedy, ak vo veci konal len na podklade odporu obvineného. Súd v tomto prípade de facto postupuje spôsobom, ako keby trestný rozkaz vôbec nebol vydaný.

Dovolaciemu súdu je pritom dobre známy nález Ústavného súdu Českej republiky z 20. februára 2002, sp. zn. II. ÚS 213/2000, na ktorý je v dovolaní poukazované, a podľa ktorého uvedený postup nesmie byť aktom ľubovôle a sankciou za nesúhlas s trestným rozkazom pri nezmenených skutočnostiach. Napokon, najvyšší súd sa k tomuto nálezu už raz bližšie vyjadril vo svojom rozhodnutí, keď uviedol, že táto úvaha by bola akceptovateľná i v našom právnom poriadku, vychádzajúc z princípu predvídateľnosti práva pri rovnakých skutkových a právnych okolnostiach prípadu, ale len za predpokladu, pokiaľ by skutočne išlo o totožnú situáciu, že len na základe odporu podaného obvineným došlo po prednesení obžaloby zo zákona k zrušeniu trestného rozkazu a pri absolútne nezmenených skutkových zisteniach a právnej kvalifikácii skutku, ale i nijako nezmenených skutočnostiach významných z hľadiska ukladania trestu (...) či už k prísnejšej právnej kvalifikácii skutku alebo k uloženiu prísnejšieho trestu, než aký bol uložený pôvodným trestným rozkazom (rozsudok najvyššieho súdu z 18. júna 2015, sp. zn. 5 To 2/2015).

O takýto prípad však v posudzovanej trestnej veci nešlo, keďže na hlavnom pojednávaní a rovnako tak na verejnom zasadnutí boli vykonané nové dôkazy (in concreto: osobný výsluch obvineného, znalecov Ing. Veverku a Ing. Chomu, prečítanie registra priestupkov obvineného a najmä prečítanie znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline zo dňa 29. mája 2017, č. 101/2017, a

evidenčnej karty vodiča), ktoré vo finále viedli ku korekcii skutkových zistení vo výroku napadnutého rozhodnutia, k zmene právnej kvalifikácie skutku a tiež k uloženiu novej sankcie.

Celkom nad rámec konštatovaného dáva najvyšší súd obvinenému do pozornosti aj ten právny názor, podľa ktorého nie je vylúčené, aby všeobecný súd dospel po vykonanom hlavnom pojednávaní k záveru, že miernejší trest uložený trestným rozkazom nie je možné považovať za primeraný, vystihujúci účel trestu, a to i za podmienok, že na hlavnom pojednávaní žiadne nové okolnosti relevantné z hľadiska ukladania trestu nevyšli najavo, ak všeobecný súd v rozsudku náležitým spôsobom výslovne uvedie všetky kritériá, ktoré ho viedli k uloženiu novo vymieraného trestu. Tento názor plne korešponduje s nálezom Ústavného súdu Českej republiky z 10. decembra 2009, sp. zn. III. ÚS 39/09.

Berúc do úvahy vyššie uvedené, krajský súd, konajúci na podklade prokurátorom podaného odvolania v neprospech obvineného, bol plne legitimovaný k prijatiu menej priaznivého rozhodnutia z pohľadu obvineného. Inak povedané, v danom prípade neexistovala žiadna procesná prekážka, ktorá by bránila odvolaciemu súdu uložiť prísnejšiu trestnú sankciu. Dovolateľ si v tomto smere musí byť dobre vedomý toho, že všeobecný nesúhlas s relevantnou zákonnou úpravou prekračuje rámec konania o mimoriadnom opravnom prostriedku na všeobecnom súde. Rozpor medzi skôr uvedenými ustanoveniami zákona (s. 8) s Ústavou Slovenskej republiky či Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd môže byť predmetom sťažnosti adresovanej Ústavnému súdu Slovenskej republiky, ktorý je vecne príslušný konať o tejto otázke. Do tejto problematiky zapadá aj namietaná výhrada, či uloženie trestov presahujúcich návrh prokurátora (ohľadom druhu a výšky - rozsahu) je postupom v súlade s Dohovorom o ochrane ľudských práv, resp. Ústavou Slovenskej republiky.

Najvyšší súd v tejto súvislosti zároveň celkom na okraj poznamenáva, že obvinený bol na kvalifikáciu stíhaného skutku podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák., upozornený podanou obžalobou, a preto za daných okolností nebol vo veci dôvod na postup podľa § 284 ods. 2 Tr. por.

Bez právneho významu vyhodnotil dovolací súd i námietku obvineného, podľa ktorej mal odvolací súd porušiť zásadu ne bis in idem tým, že pri svojom rozhodovaní vychádzal aj z evidenčnej karty vodiča obvineného. Ako správne uvádza vo svojom vyjadrení prokurátor, súd podľa § 34 ods. 4 Tr. zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadne aj na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Evidenčná karta vodiča nebola jediným dôkazom vedúcim k vydaniu odsudzujúceho rozsudku, ako sa vo svojom dovolaní nesprávne domnieva obvinený.

Pokiaľ sa dovolací súd v skoršej časti svojho rozhodnutia zaoberal obsahovým rámcem dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., potom nemôže vynechať ani odkaz na stabilnú judikatúru a rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, podľa ktorej za porušenie práva na obhajobu v intencii rozoberaného dovolacieho dôvodu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10, ods. 11 Tr. por. ako aj vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por. (ZSP 21/2010, R 7/2011, ZSP 16/2013, R 14/2015). Pre doplnenie týchto úvah najvyšší súd uvádza, že Trestný poriadok neupravuje otázku minimálneho množstva a kvality dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti. V tomto ohľade platí výlučne zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., v zmysle ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Dovolací súd, ako súd tretej inštancie, však nie je oprávnený prehodnocovať dôkazy podľa predstáv dovolateľa, pretože takéto oprávnenie mu zo zákona nevyplyva. Hodnotenie dôkazov nenaplnia žiaden z dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por. Vykonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv obvineného, teda nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu a v súlade s tým ani adekvátnu dovoláciu námietku.

Rešpektujúc uvedené, najvyšší súd nemohol priznať žiadnu opodstatnenosť tej časti dovolania

obvineného, ktorou namietal, že vo veci konajúce súdy neakceptovali závery znaleckého posudku zo 7. novembra 2017, č. 25/2014, vypracovaného znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie oftalmológia, MUDr. Rastislavom Vidom. Pokiaľ obvinený v tejto súvislosti vytýka aj nedostatočné odôvodnenie toho postupu v napadnutom rozhodnutí, k tomu najvyšší súd obvinenému pripomína, že podľa § 371 ods. 7 Tr. por. dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Vychádzajúc zo stabilnej judikatúry najvyššieho súdu (R 18/2015), otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento konaný na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Ak ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej okolnosti, či už poľahčujúcej alebo pritŕžujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Tr. zák., ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Tr. por. môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia).

Dovolací súd, prísne viazaný skutkovými zisteniami, nemohol priznať žiadnu relevanciu ani tej výhrade obvineného, ktorá smerovala proti konštatácii odvolacieho súdu o nezistení žiadnej poľahčujúcej okolnosti v predmetnej trestnej veci, osobitne s ohľadom na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák. Prítomnosť čo i len jednej z poľahčujúcich okolností vo výroku napadnutého rozhodnutia totiž konštatovaná nebola.

Najvyšší súd nevzhliadol zásadné porušenie práva na obhajobu v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. ani v tvrdenom odňatí možnosti vyjadriť sa a predkladať dôkazy k skutočnostiam relevantným pre uloženie trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu. Totiž prokurátor uloženie tohto druhu trestu výslovne navrhol nielen vo svojej záverečnej reči, ale aj v písomnom odôvodnení ním podaného odvolania v neprospech obvineného, vrátane jeho ústneho prednesu na verejnom zasadnutí konanom pred krajským súdom. Obvinený mal teda v konaní vytvorený dostatočný priestor na to, aby sa vyjadril k uvedenej argumentácii prokurátora a súčasne navrhol súdu dôkazy pre neuloženie označeného druhu trestu. V tejto súvislosti zároveň nemožno opomenúť ustanovenie § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por., podľa ktorého sa primeranosť trestu v dovolacom konaní neskúma.

S prihliadnutím na skôr citovaný § 371 ods. 7 Tr. por. treba bez právnej relevancie vyhodnotiť i výhradu, ktorú obvinený založil na spochybnení riadneho odôvodnenia rozsudku týkajúceho sa uloženia trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu. Napriek tomu sa z pohľadu dovolacieho súdu s touto okolnosťou krajský súr riadne vysporiadal na 6. strane svojho rozsudku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je daný vtedy, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Opodstatnenosť tohto dovolacieho dôvodu bola obvineným v sumáre založená na tvrdení, že o jeho vine bolo rozhodnuté výlučne na základe usvedčujúcich dôkazov, bez povšimnutia na dôkazy svedčiace v jeho prospech. Obvinený uviedol, že sa nedopustil inkriminovaného skutku. Odmietol verziu, podľa ktorej za daných podmienok mohol a mal chodca vidieť, a teda naň primerane reagovať.

S ohľadom na povahu uvedených námietok, považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnosti pripomenúť, že účinné uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. pripúšťa dve alternatívy. Prvá umožňuje namietat' nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku a druhá dovolateľa oprávňuje uplatniť výhradu nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia. Naproti tomu dikcia vety za bodkočiarkou konzekventne vylučuje revíziu akýchkoľvek skutkových zistení na podklade ostatne uvedeného dovolacieho dôvodu. Najvyšší súd z titulu dovolania obvineného či generálneho prokurátora podľa § 369 ods. 2 Tr. por., teda nemôže preskúmať správnosť zisteného skutku a postup, akým konajúce súdy v konkrétnej veci vyhodnotili dôkaznú situáciu, nakoľko k tejto činnosti nedochádza na poklade hmotnoprávnych, ale procesných ustanovení (viď R 57/2007, ZSP 46/2013, R 47/2014). Inými

slovami, dovolací súd je zásadne viazaný skutkovým stavom (ako je uvedený v napadnutom rozhodnutí), ku ktorému vo veci dospeli nižšie konajúce sudy.

Vychádzajúc z uvedeného, obvinený vyššie označenými námietkami polemizuje s rozsahom vykonaného dokazovania a spôsobom hodnotenia jednotlivých dôkazov. Jeho námietky tak majú čisto skutkovú povahu, netýkajú sa ani jednej z dvoch rozvedených alternatív, a preto im v tomto dovolacom konaní nemožno priznať žiaden význam. Namietat' zistenia skutkovej povahy je oprávnený výlučne minister spravodlivosti na podklade dovolania podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

Pokiaľ ide o obvineným prezentovanú osobitnú námietku založenú na tvrdení o nenaplnení kvalifikačného znaku závažnejšieho spôsobu konania v zmysle § 149 ods. 2 písm. a) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák. (porušenie dôležitej povinnosti uloženej zákonom), k tomu najvyšší súd uvádza, že výpočet všetkých dôležitých povinností vodiča motorového vozidla nie je možný, keďže význam porušenia zákona je vždy závislý od konkrétnych okolností prípadu, resp. tej ktorej dopravnej situácie. To znamená, že nie každé porušenie vodičskej povinnosti naplňa aj obsahový rámec dôležitej povinnosti v zmysle § 138 písm. h) Tr. zák. Súdna prax však vo všeobecnosti ustálila, že ide spravidla o taký prípad, ktorý v značnej miere zvyšuje nebezpečenstvo pre ľudský život a zdravie, prípadne škodu na majetku alebo na iných právach obete.

V posudzovanej trestnej veci bolo skutkovo ustálené (čím je dovolací súd viazaný), že obvinený pred obchodným domom Merkury Market v Nitre nesledoval situáciu v cestnej premávke pred vozidlom a nedal prednosť chodcovi - poškodenému, ktorý prechádzal cez vozovku cez priechod pre chodcov zľava doprava v smere jazdy obvineného, v dôsledku čoho obvinený pravou prednou časťou vozidla zrazil poškodeného, ktorý na následky takto spôsobených zranení v krátkom čase zomrel.

Za tejto situácie je aj podľa dovolacieho súdu namieste právny záver o porušení § 4 ods. 1 písm. c), písm. f) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, vrátane toho, že v danom prípade išlo o porušenie dôležitej povinnosti uloženej obvinenému ako vodičovi týmto zákonom. Ostatne, aj odborná literatúra, ktorú možno na daný prípad aplikovať, uvádza, že za porušenie dôležitej povinnosti v cestnej doprave možno pokladať aj porušenie súčasne viacerých povinností vodiča (viď: Stiffel, Harald - Toman, Pavol - Samaš, Ondrej: Trestný zákon. Stručný komentár. Iura Edition : Bratislava, 2010, s. 323).

Keďže z vyššie uvedených skutočností nevyplýva záver o naplnení dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por., najvyšší súd odmietol dovolanie obvineného spôsobom, ako je to vyjadrené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.